

TIJDELIJK BRANDWEERBESLUIT.

Koninklijk Besluit van 7 September 1944, houdende vaststelling van het Tijdelijk Brandweerbesluit.

Wij WILHELMINA, bij de Gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Justitie en van Oorlog van 5 September 1944, Kab. E 19, no. 1955;

Overwegende, dat het noodzakelijk is bij de bevrijding van Nederland tijdelijke maatregelen te treffen nopens het brandweerwezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1.

1. Totdat door Ons anders zal zijn bepaald, berust het toezicht op het brandweerwezen bij Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, die daartoe wordt bijgestaan door een inspectie voor het brandweerwezen.

2. Totdat door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken

anders zal zijn bepaald, fungeert als inspectie voor het brandweerwezen tijdelijk de inspectie, bedoeld in artikel 5 van de wet betreffende bescherming tegen luchtaanvallen.

3. De taak en bevoegdheden der Inspectie ten aanzien van het brandweerwezen worden door Onzen voornoemden Minister geregeld.

Artikel 2.

1. In elke gemeente is de Burgemeester belast met de zorg voor de aanwezigheid, de doeltreffende verdeling en den goeden staat van voldoende brandblusmiddelen, alsmede voor de deugdelijke voorbereiding van hun onmiddellijk gebruik in geval van brand, benevens met het toezicht op al hetgeen brandgevaar zou kunnen opleveren. Hij benoemt, schorst en ontslaat het personeel van de brandweer.

2. Indien een Burgemeester niet of niet behoorlijk de hem in het eerste lid opgelegde taak vervult, kan door of namens Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken daarin worden voorzien.

3. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd te allen tijde een onderzoek in te stellen of, zoo noodig met inachtneming van door hem te stellen regelen, te doen instellen naar de wijze, waarop de taak, aan den Burgemeester in het eerste lid opgedragen, wordt vervuld.

Artikel 3.

De inspectie voor het brandweerwezen is bevoegd, indien dringend gevaar zulks vereischt, rechtstreeks maatregelen te treffen of in te trekken dan wel te doen treffen of intrekken dan wel de leiding over het brandweerpersoneel rechtstreeks op zich te nemen of aan anderen op te dragen, zulks voor zoover noodig in afwijking van het bepaalde in artikel 222 der Gemeentewet.

Artikel 4.

1. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd met inachtneming van het bepaalde in de voorgaande artikelen en voor zoover noodig onder afwijking van het bepaalde in andere wettelijke voorschriften nadere voorschriften vast te stellen betreffende het brandweerwezen en wel in het bijzonder betreffende:

1. de organisatie van het brandweerwezen in de gemeenten;

- in de inrichtingen voor verkeer en in de industriebedrijven ;
2. de brandweeropleiding ;
 3. de aanvulling van het personeel der brandweren ;
 4. den brandmeldingsdienst, voor zoover de werkingsfeer daarvan verder gaat dan de grenzen van een gemeente ;
 5. de onderlinge hulpverlening van gemeenten met betrekking tot de brandweer en de samenwerking van brandweren ;
 6. de eenheid van de uitrusting en de normalisatie van het brandweermaterieel.

2. Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie zijn bevoegd met inachtneming van het bepaalde in de voorgaande artikelen en voor zoover noodig in afwijking van het bepaalde in andere wettelijke voorschriften, gezamenlijk nadere voorschriften vast te stellen betreffende het personeel en materieel, waaronder begrepen kazernes, van de ingevolge dit besluit opgeheven staatsbrandweerpolie.

Artikel 5.

1. Zoolang en voor zoover het grondgebied van het Rijk in Europa in bijzonderen staat van beleg verkeert, kunnen, totdat door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken in overeenstemming met Onzen Minister van Oorlog, na overleg met het militair gezag anders is bepaald, de in artikelen 2, tweede en derde lid, 3 en 4 bedoelde taak en bevoegdheden door of vanwege het militair gezag worden vervuld en uitgeoefend.

2. Gedurende het in het eerste lid bedoelde tijdvak dient de Inspectie voor het brandweerwezen tevens tot bijstand van het militair gezag en kunnen de samenstelling, taak en bevoegdheden der Inspectie ten aanzien van het brandweerwezen door dit gezag worden geregeld.

3. Het militair gezag is bevoegd de taak en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2, eerste lid, met uitzondering van de vaste aanstelling van brandweerpersoneel, tijdelijk aan een andere autoriteit op te dragen of te doen opdragen dan wel de uitoefening van deze taak en bevoegdheden tijdelijk tot zich te trekken.

Artikel 6.

Door Ons zullen nadere regelen worden gesteld nopens de verdeeling der kosten van het brandweerwezen tusschen Rijk en gemeenten.

Artikel 7.

1. De bepaling van artikel 209, onder n, der Gemeentewet wordt tijdelijk buiten werking gesteld.
2. In artikel 209, onder o, wordt in plaats van „wijk- en brandmeesters” tijdelijk gelezen: „wijkmeesters”.

Artikel 8.

1. Dit besluit, ten aanzien waarvan de bevoegdheid, bedoeld in artikel 9, tweede lid van het Besluit op den Bijzonderen Staat van Beleg, niet kan worden uitgeoefend, treedt in werking op den dag zijner afkondiging.
2. Met ingang van den in het eerste lid bedoelden dag wordt buiten werking gesteld het besluit van den Secretaris-Generaal van het Departement van Justitie (Besluit Brandweerwezen 1943) van 21 December 1943 (Verordeningblad 1943, no. 120).
3. Dit Besluit kan worden aangehaald onder den titel „Tijdelijk Brandweerbesluit”.
Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Justitie en van Oorlog zijn ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Londen, den 7den September 1944.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
J. A. W. BURGER.

De Minister van Justitie,
G. J. VAN HEUVEN GOEDHART.

De Minister van Oorlog,
VAN LIDTH DE JEUDE.

Uitgegeven den vijftienden September 1944.

De Minister van Justitie,
G. J. VAN HEUVEN GOEDHART.

TOELICHTING OP HET TIJDELIJK BRANDWEERBESLUIT.

Artikel 1.

In het eerste lid wordt het Rijkstoezicht op het brandweerwezen, waartoe men bij het Besluit Brandweerwezen van 1941 was overgegaan, gehandhaafd. De Regeering te Londen vereenigde evenwel de brandweerinspectie met de luchtbeschermingsinspectie (lid 2). Een instructie, regelende de taak en de bevoegdheden van de inspectie ten aanzien van het brandweerwezen (lid 3) is nog niet gegeven.

Artikel 2.

De brandweertaak, welke vroeger ingevolge art. 209, onder n. en o., der gemeentewet aan burgemeester en wethouders toekwam, wordt in lid 1 van art. 2, in navolging van het Besluit Brandweerwezen van 1941, opgedragen aan den burgemeester. Art. 209, onder n. en o., der gemeentewet is daarom ook, voor zoover op de brandweer betrekking hebbende, tijdelijk buiten werking gesteld.

In aanmerking nemende tevens, dat art. 222 der gemeentewet den burgemeester „behoudens de gewone dienstregeling, door plaatselijke verordeningen voorgeschreven” bij brand het opperbevel toekent mogen wij op grond van het eerste lid van artikel 2 zeggen, dat uitsluitend den burgemeester alle bevoegdheden op het gebied der brandweer toekomen. Dit sluit uiteraard niet de bemoeienis van den raad, voor zooveel betreft het voteeren van de noodige gelden ten behoeve van de brandweer — ingevolge art. 240, onder n. der gemeentewet „verplichte uitgaven” — uit.

Het eerste lid van art. 2 belast den burgemeester ook met het toezicht op al hetgeen brandgevaar zou kunnen opleveren. Hoe evenwel, indien een bijzondere op de brandpreventie betrekking hebbende wet hier een taak voor burgemeester en wethouders heeft weggelegd? Men zie b.v. art. 3 onder 2°. der Bioscoopwet, dat bepaalt, dat een vergunning alleen wordt geweigerd, indien de plaats waar de filmvoorstellingen zullen worden gegeven, niet voldoet aan de bij verordening, of bij gebreke daarvan, door B. en W. redelijkerwijs te stellen eischen van veiligheid, gezondheid en zedelijkheid. Het geval heeft zich reeds eenige malen voorgedaan, dat de raad en B. en W. weigerden bepaalde

eischen te stellen, 'terwijl de burgemeester op grond van zijn verantwoordelijkheid ex art. 2, lid 1, het stellen van zoodanige eischen noodzakelijk achtte. Kan de burgemeester dan ingrijpen? Naar onze meening behoort 'toezicht de bevoegdheid tot ingrijpen te impliceren, aangezien anders het toezicht illusoir zou zijn. Wij missen echter een bepaling, krachtens welke de burgemeester ten opzichte van derden dwingend zou kunnen optreden. Art. 152 der gemeentewet biedt naar onze meening geen uitkomst, omdat i.c. geen sprake is van „strijd” met de bepalingen, tot de uitvoering waarvan wordt medegewerkt”. Bovendien mogen wij niet uit het oog verliezen, dat het Tijdelijk Brandweerbesluit een product van noodwetgeving is en met recht „tijdelijk” genoemd wordt. Met het hanteeren van de in dit besluit neergelegde competenties dient daarom met omzichtigheid te werk te worden gegaan. Het tweede en derde lid zijn een uitvloeisel van het in artikel 1 bedoelde toezicht.

Artikel 3.

Hier wordt aan de brandweerinspectie een *dirigeerende* taak gegeven. Wij zien dit ook als een verlengstuk van het in artikel 1 bedoelde toezicht van den Minister van Binnenlandsche Zaken. Hierboven betoogden wij reeds, dat o.i. het houden van toezicht de bevoegdheid tot corrigeerend optreden behoort te impliceren.

Artikel 4.

Lid 1. Van de bevoegdheid om algemeene nadere voorschriften betreffende het brandweerwezen, zoo noodig in afwijking van andere wettelijke voorschriften, te geven, heeft de Minister in een aantal gevallen gebruik gemaakt. Het betreft hier de volgende beschikkingen, welke elders in deze uitgave zijn opgenomen :

de beschikking van 24 Augustus 1945, no. 3641 Afd. B.B. Bureau O.O. en V. tot handhaving voorshands van de beroepsbrandweren, de Rangenbeschikking Brandweer (Ned. Staatscourant van 22 Augustus 1945, no. 52), de Beschikking toekenning Rangen Brandweer (Ned. Stscrt. van 7 December 1945, no. 128), de beschikking Aanvulling Personeel Beroepsbrandweren, de beschikking Hulpverlening Brandweren (beide laatste beschikkingen zijn opge-

nomen in de Ned. Staatscourant van 19 Maart 1946, no. 55), de beschikking Boschbrandweer (Ned. Stscrt. van 26 April 1946, no. 82) en ten slotte de beschikking Keuring Handbrandbluschapparaten 1946 met de daarop gebaseerde uitvoeringsbeschikkingen (Ned. Stscrt. van 17 Juni 1946, no. 116).

Het besluit inzake de Ongevallenverzekering van het personeel van de Bedrijfsbrandweren (Verord. 173/1941) bleef krachtens het Besluit Bezettingsmaatregelen voorloopig gehandhaafd; dat inzake de ongevallenverzekering van het personeel van de vrijwillige-, de plicht- en aangewezen brandweren (Ned. Stscrt. van 8/9 Augustus 1941, no. 153) werd daarentegen voorloopig geschorst. In afwachting van een wettelijke voorziening op dit punt blijft — voor zoover ons bekend is — de Rijksverzekeringsbank dit Besluit in feite toepassen.

Lid 2. Dit lid geeft de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie de bevoegdheid om ten aanzien van het personeel en materieel van de ingevolge art. 8, lid 2, opgeheven staatsbrandweerpolitie, zoo noodig in afwijking van andere wettelijke voorschriften een regeling te treffen. Van deze bevoegdheid hebben de beide genoemde Ministers gebruik gemaakt bij de hierna afgedrukte beschikkingen van 22 November en 29 December 1945, no.'s 6244 en 9440, afd. O.O. en V.

Artikel 5.

Dit artikel heeft na de opheffing van den bijzonderen staat van beleg geen beteekenis meer.

Artikel 6.

De hierbedoelde regelen zijn nog niet gegeven. De verdeling van de kosten van het brandweerwezen tusschen Rijk en Gemeenten zal uiteraard bij de in het vooruitzicht gestelde nieuwe regeling van de financieele verhouding tusschen Rijk en Gemeenten aan de orde komen.

Artikel 7.

Dit artikel betrokken wij reeds in onze beschouwingen ad art. 2.